NORMY MINIMALNE W ZAKRESIE PRAW, WSPARCIA I OCHRONY OFIAR PRZESTĘPSTW

Dyrektywa 2012/29/UE Komentarz

redakcja naukowa
Ewa Bieńkowska, Lidia Mazowiecka

Ewa Bieńkowska, Katarzyna Dudka, Cezary Kulesza
Dariusz Kużelewski, Lidia Mazowiecka
Barbara Namysłowska-Gabrysiak, Piotr Starzyński
Wojciech Zalewski, Eleonora Zielińska

KOMENTARZE

WYDANIE 2

Wolters Kluwer

NORMY MINIMALNE W ZAKRESIE PRAW, WSPARCIA I OCHRONY OFIAR PRZESTĘPSTW

Dyrektywa 2012/29/UE
Komentarz

Ewa Bieńkowska, Lidia Mazowiecka

Ewa Bieńkowska, Katarzyna Dudka, Cezary Kulesza
Dariusz Kużelewski, Lidia Mazowiecka
Barbara Namysłowska-Gabrysiak, Piotr Starzyński
Wojciech Zalewski, Eleonora Zielińska

KOMENTARZE

Zamów książkę w księgarni internetowej
profinfo.pl
księgarnia internetowa

WYDANIE 2

Wolters Kluwer

WARSZAWA 2024

Stan prawny na 18 września 2024 roku

Recenzentka
Prof. dr hab. Hanna Paluszkiewicz

Wydawczyni
Monika Pawłowska

Redaktorka prowadząca
Joanna Ołówek

Opracowanie redakcyjne
JustLuk

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Poszczególne części napisali:

Ewa Bieńkowska, Lidia Mazowiecka – Zagadnienia wstępne, komentarz do preambuły, uwagi wstępne do rozdz. 2, 5, 6; komentarz do art. 3, 4, 6–9, 25–32
Katarzyna Dudka – uwagi wstępne do rozdz. 1; komentarz do art. 1, 2, 5, 18–21
Cezary Kulesza, Piotr Starzyński – uwagi wstępne do rozdz. 3; komentarz do art. 10, 11, 13–17
Dariusz Kużelewski, Wojciech Zalewski – komentarz do art. 12
Barbara Namysłowska-Gabrysiak, Eleonora Zielińska – uwagi wstępne do rozdz. 4; komentarz do art. 22–24

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2024

ISBN 978-83-8390-061-2
2. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Zagadnienia wstępne

1. Unia Europejska podjęła działania na rzecz ofiar przestępstw dopiero pod koniec lat 90. XX w., a więc wówczas, gdy ich zasadnicze kierunki i cele zostały już wyznaczone innymi dokumentami międzynarodowymi (szerzej zwłaszcza: E. Bieńkowska, *Wiktymologia. Koncepcje, kierunki badań, perspektywy*, Ossolineum 1984, s. 58 i n.; E. Bieńkowska, *Wiktymologia. Zarys wykładu*, Warszawa 2000, s. 47 i n.; E. Bieńkowska, *Ochrona interesów pokrzywdzonego – podstawy wiktymologiczne* [w:] *System Prawa Karnego*, t. 1, *Zagadnienia ogólne*, red. A. Marek, Warszawa 2010, s. 321 i n.; E. Bieńkowska, *Wiktymologia*, Warszawa 2018, s. 65 i n.). Jak wskazano w preambule pierwszego unijnego dokumentu poświęconego tym kwestiom, jakim była decyzja ramowa 2001/220/WSiSW w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym, było to następstwem wdrażania postanowień Traktatu z Amsterdamu zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej, traktaty ustanawiające Wspólnoty Europejskie i niektóre związane z nimi akty (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/31 ze zm.) w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Stwierdzono, że należy wypracować normy minimalne ochrony ofiar przestępstw dotyczące w szczególności ich dostępu do wymiaru sprawiedliwości, prawa do odszkodowania oraz zwrotu kosztów poniesionych w związku z udziałem w postępowaniu karnym. Konsekwencją było przyjęcie decyzji ramowej 2001/220/WSiSW.

2. Celem, jaki miał zostać osiągnięty dzięki temu aktowi prawnemu, było doprowadzenie do zbliżenia regulacji prawnych poszczególnych państw członkowskich w stopniu zapewniającym ofiarom jednakowo wysoki stopień ochrony w każdym z nich. Założono, że do potrzeb ofiar należy się odnieść w sposób wszechstronny i skoordynowany oraz nieograniczający się do ochrony ich interesów jedynie w trakcie postępowania karnego, lecz także przed jego wszczę-

ciem i po jego zakończeniu. Podkreślono, że zbliżone powinny zostać przede wszystkim zasady i praktyki dotyczące pozycji oraz podstawowych praw ofiar, w tym zwłaszcza ich prawa do poszanowania godności, prawa do dostarczania i otrzymywania informacji, prawa do rozumienia i bycia rozumianym, prawa do ochrony oraz prawa do odszkodowania. Decyzja ramowa nie zobowiązywała jednak państw członkowskich do traktowania ofiar jako stron postępowania karnego. Duże znaczenie przywiązywała ponadto do zaangażowania w zajmowanie się ofiarami przestępstw, wyspecjalizowanych usług wspierania ofiar oraz odpowiedniego szkolenia osób świadczących takie usługi.

W decyzji ramowej 2001/220/WSiSW wyszczególniono takie prawa ofiar, jak prawo do:

1) poszanowania godności oraz uznawania praw i ochrony interesów w postępowaniu karnym;
2) wysłuchania i dostarczania dowodów;
3) otrzymywania informacji od chwili pierwszego kontaktu z właściwymi organami oraz dotyczących sprawy;
4) zabezpieczenia w zakresie informowania, czyli minimalizowania trudności w komunikowaniu się w sposób porównywalny ze środkami tego rodzaju stosowanymi w przypadku sprawców;
5) szczególnego wsparcia poprzez udostępnienie w odpowiednich przypadkach bezpłatnej porady i pomocy prawnej;
6) zwrotu wydatków poniesionych przez ofiary będące stronami lub świadkami w związku z ich uczestniczeniem w postępowaniu karnym;
7) ochrony, w tym ochrony prywatności i wizerunku;
8) uzyskania w postępowaniu karnym orzeczeń dotyczących odszkodowania od sprawcy;
9) mediacji w przypadku przestępstw, które mogą być jej przedmiotem;
10) w przypadku ofiar mających miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim niż państwo popełnienia przestępstwa – minimalizowania wszelkich trudności i należytej ochrony interesów.

Szerzej zwłaszcza: E. Bieńkowska, *Sytuacja ofiar przestępstw w postępowaniu karnym w świetle standardów Unii Europejskiej*, St. Prawn. 2001/3–4, s. 37 i n.; E. Zielińska, *Komentarz [do decyzji ramowej 2001/220/WSiSW]* [w:] *Prawo Wspólnot Europejskich a prawo polskie*, t. 6, *Dokumenty karne*, cz. 2, *Wybór tekstów z komentarzami*, red. E. Zielińska, Warszawa 2005, s. 632 i n.; C. Kulesza, *Wiktymologia procesowa*, Białystok 2020, s. 89 i n.

3. Analizy ujawniły bardzo zróżnicowany stopień wprowadzenia w życie postanowień decyzji ramowej 2001/220/WSiSW w poszczególnych państwach

członkowskich. Co więcej, okazało się, że stosowane w nich praktyki odnoszenia się do ofiar przestępstw nadal bazują na zasadach sprzed jej wejścia w życie. Ustalenia takie znalazły się w sprawozdaniu Komisji z 20.04.2009 r. – sprawozdanie Komisji zgodnie z art. 18 decyzji ramowej Rady z 15.03.2001 r. w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym (2001/220/WSiSW), COM(2009)166 końcowy, EUR-Lex 52009DC0166-PL – jak również płyną z odrębnego badania (zob. *Project Victims in Europe. Implementation of the EU Framework Decision on the Standing of Victims in Criminal Proceedings in the Member States of the European Union*, Victim Support Europe, Lisboa 2009).

Mimo to Komisja zdecydowała o potrzebie opracowania dokumentu wzmacniającego pozycję ofiar przestępstw w stosunku do przyznanej jej na mocy decyzji ramowej, co jej zdaniem wynika przede wszystkim ze stałego wzrostu liczby ofiar przestępstw i wypadków komunikacyjnych w obrębie Unii, którym należy zapewnić skuteczniejszą ochronę. Podstawę prawną podjęcia takich działań stworzył traktat lizboński (zob. też komentarz do preambuły, teza 1). W dniu 18.05.2011 r. Komisja przedstawiła pakiet legislacyjny, którego częścią był wniosek dotyczący przyjęcia dyrektywy ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw.

4. Decyzję ramową 2001/220/WSiSW uzupełniał, podobnie jak obecnie uzupełnia dyrektywę 2012/29/UE, odrębny ważny akt prawny, a mianowicie dyrektywa 2004/80/WE, odnosząca się do kompensaty dla ofiar przestępstw. Na jej mocy został ustanowiony system współpracy unijnych państw członkowskich w transgranicznych sprawach kompensacyjnych działający w oparciu o krajowe mechanizmy państwowego kompensowania ofiar przestępstw, które tam, gdzie jeszcze ich nie było, powinny były powstać do 1.07.2005 r. (zob. bliżej zwłaszcza: A. Wróbel, *Regulacje dyrektywy 2004/80/WE* [w:] *Stosowanie prawa Unii Europejskiej przez sądy*, t. 1, red. A. Wróbel, Warszawa 2010, s. 553 i n.; E. Bieńkowska, L. Mazowiecka, *Państwowa kompensata przysługująca ofiarom niektórych przestępstw. Komentarz*, Warszawa 2011, s. 44 i n.; L. Mazowiecka, *Państwowa kompensata dla ofiar przestępstw*, Warszawa 2012, s. 52 i n.). Regulacja ta odnosi się do kluczowego prawa ofiar przestępstw, wykraczającego poza ramy unormowań karnych, które ma za swoje podstawowe zadanie wspomożenie ofiary w przezwyciężeniu negatywnych skutków płynących bezpośrednio z przestępstwa, czyli wiktymizacji pierwotnej, wówczas gdy nie może ona uzyskać żadnego bądź wystarczającego wsparcia finansowego z jakiegokolwiek innego źródła, w tym pochodzącego od sprawcy przestępstwa. Szerzej zwłaszcza E. Bieńkowska, C. Kulesza, *Państwowa kompensata dla ofiar przestępstw. Geneza, znaczenie i standardy*

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z 25.10.2012 r.

ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW

(Dz.Urz. UE L 315 z 14.11.2012, s. 57)

Ewa Bieńkowska, Lidia Mazowiecka

Preambuła

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 82 ust. 2,

1. Na mocy traktatu lizbońskiego przepis art. 82 ust. 2 TFUE, zamieszczony w dodanym rozdziale 4 „Współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych", uzyskał następujące brzmienie: „W zakresie niezbędnym dla ułatwienia wzajemnego uznawania wyroków i orzeczeń sądowych, jak również współpracy policyjnej i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych o wymiarze transgranicznym, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze dyrektyw zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, mogą ustanawiać normy minimalne. Normy takie uwzględniają różnice między tradycjami i systemami prawnymi Państw Członkowskich. Dotyczą one:

a) wzajemnego dopuszczania dowodów między Państwami Członkowskimi; b) praw jednostek w postępowaniu karnym; c) praw ofiar przestępstw; d) innych szczególnych aspektów postępowania karnego, określonych uprzednio przez Radę w drodze decyzji; przyjmując taką decyzję, Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego. Przyjęcie minimalnych norm, o których mowa w niniejszym ustępie, nie stanowi przeszkody dla Państw Członkowskich w utrzymaniu lub ustanowieniu wyższego poziomu ochrony osób".

Dzięki uznaniu praw ofiar przestępstw za samoistny przedmiot dyrektyw wyznaczających standardy minimalne możliwe stało się podjęcie nowych działań w tym zakresie.

---

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

---

2. Dyrektywa odwołuje się do wniosku Komisji Europejskiej z 18.05.2011 r., którego przedmiotem był projekt komentowanej dyrektywy (zob. *Zagadnienia wstępne*, teza 3).

---

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego[1],
uwzględniając opinię Komitetu Regionów[2],
stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą[3],
a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Unia postawiła sobie za cel utrzymanie i rozwijanie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, której fundamentem jest wzajemne uznawanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i karnych.

(2) Unia jest zdecydowana chronić ofiary przestępstw i ustanowić normy minimalne w tej dziedzinie, a Rada przyjęła decyzję ramową 2001/220/WSiSW z dnia 15 marca 2001 r. o pozycji ofiar w postępowaniu karnym[4]. W Programie sztokholmskim – Otwarta i bezpieczna Europa dla dobra i ochrony obywateli[5], przyjętym przez Radę Europejską na posiedzeniu w dniach 10 i 11 grudnia 2009 r., Komisja i państwa członkowskie zostały wezwane do zbadania, w jaki sposób udoskonalić przepisy i praktyczne środki wsparcia służące ochronie ofiar, zwracając szczególną uwagę na zapewnienie wszystkim ofiarom – w tym ofiarom terroryzmu – wsparcia i uznania ich statusu.

---

[1] Dz.U. C 43 z 15.2.2012, s. 39.
[2] Dz.U. C 113 z 18.4.2012, s. 56.
[3] Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2012 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 4 października 2012 r.
[4] Dz.U. L 82 z 22.3.2001, s. 1.
[5] Dz.U. C 115 z 4.5.2010, s. 1.

3. Szerzej o decyzji ramowej 2001/220/WSiSW zob. *Zagadnienia wstępne*, teza 2.

4. Kierunki zmian wyznaczone w programie sztokholmskim znalazły się następnie w Planie działań służącym jego realizacji (zob. komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Komitetu, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Plan działań służący realizacji programu sztokholmskiego).

(3) Art. 82 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przewiduje możliwość ustanowienia norm minimalnych, które miałyby zastosowanie w państwach członkowskich, w celu ułatwienia wzajemnego uznawania wyroków i orzeczeń sądowych, jak również usprawnienia współpracy policyjnej i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych o wymiarze transgranicznym, w szczególności w odniesieniu do praw ofiar przestępstw.

5. Zob. komentarz do preambuły, teza 1.

(4) W swojej rezolucji z dnia 10 czerwca 2011 r. w sprawie harmonogramu działań na rzecz zwiększania praw i ochrony ofiar, zwłaszcza w postępowaniu karnym[1] („harmonogram budapeszteński"), Rada stwierdziła, że na szczeblu Unii należy podjąć działania zmierzające do zwiększenia praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw. W związku z tym, zgodnie ze wspomnianą rezolucją, celem niniejszej dyrektywy jest dokonanie przeglądu i uzupełnienie zasad określonych w decyzji ramowej 2001/220/WSiSW oraz podjęcie istotnych działań służących zwiększeniu poziomu ochrony ofiar w całej Unii, w szczególności w ramach postępowania karnego.

[1] Dz.U. C 187 z 28.6.2011, s. 1.

6. W harmonogramie budapeszteńskim Rada wskazała w szczególności na konieczność – poprzez ustanowienie norm minimalnych – osiągnięcia następujących ogólnych celów:

1) stworzenie odpowiednich procedur i struktur służących zagwarantowaniu poszanowania godności, integralności osobistej i psychologicznej oraz prywatności ofiar w postępowaniu karnym;
2) zwiększenie dostępu do wymiaru sprawiedliwości dla ofiar przestępstw, również przez wspieranie działań służb oferujących im wsparcie;
3) stworzenie odpowiednich procedur i struktur służących zapobieganiu wtórnej i ponownej wiktymizacji;
4) wspieranie zapewniania ofiarom ustnego i pisemnego tłumaczenia w postępowaniu karnym;
5) w odpowiednich przypadkach – zachęcanie ofiar do aktywnego uczestniczenia w tym postępowaniu;

6) zwiększanie praw ofiar i ich reprezentantów prawnych do otrzymywania na czas informacji dotyczących postępowania i jego wyników;
7) zachęcanie do korzystania ze sprawiedliwości naprawczej i alternatywnych metod rozwiązywania sporów biorących pod uwagę interes ofiary;
8) zwracanie szczególnej uwagi na dzieci będące najbardziej narażoną grupą ofiar i uwzględnianie ich najlepszego interesu;
9) dopilnowanie, aby państwa członkowskie oferowały szkolenia lub zachęcanie do ich oferowania dla wszystkich grup zawodowych mających kontakt z ofiarami; i w końcu
10) dopilnowanie, aby ofiara mogła otrzymać odpowiednie odszkodowanie.

7. Dyrektywa nie wprowadza zasad dotyczących kształtowania sytuacji ofiar przestępstw całkowicie odmiennych od tych, które zostały określone w decyzji ramowej 2001/220/WSiSW, a jedynie je modyfikuje i uzupełnia, jak również specyfikuje pewne nowe przedsięwzięcia, które mają doprowadzić do zwiększenia poziomu ochrony ofiar. Nie ogranicza się przy tym – tak samo jak decyzja ramowa 2001/220/WSiSW – do praw przysługujących ofiarom w postępowaniu karnym, ale również w okresie je poprzedzającym i następującym po nim (zob. też komentarz do pkt 65 preambuły, teza 93).

(5) W rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie eliminacji przemocy wobec kobiet[1] wezwano państwa członkowskie do udoskonalenia przepisów prawa krajowego i strategii politycznych w zakresie zwalczania wszelkich form przemocy wobec kobiet oraz do podjęcia działań ukierunkowanych na przyczyny przemocy wobec kobiet, przede wszystkim za pomocą środków prewencyjnych, a także wezwano Unię do zagwarantowania wszystkim ofiarom przemocy prawa do otrzymania pomocy i wsparcia.

(6) W rezolucji z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie priorytetów oraz zarysu ram nowej polityki UE w dziedzinie walki z przemocą wobec kobiet[2] Parlament Europejski zaproponował strategię zwalczania przemocy wobec kobiet, przemocy domowej i okaleczania żeńskich narządów płciowych jako podstawę przyszłych prawnokarnych instrumentów ustawodawczych służących zwalczaniu przemocy na tle płciowym, obejmującą metody walki z przemocą wobec kobiet (strategia, zapobieganie, ochrona, ściganie, świadczenie usług i partnerstwo), która uzupełniona zostanie planem działania Unii. Międzynarodowe uregulowania prawne w tej dziedzinie obejmują Konwencję ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW) przyjętą 18 grudnia 1979 r., zalecenia i decyzje komitetu CEDAW oraz Konwencję Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej przyjętą w dniu 7 kwietnia 2011 r.

[1] Dz.U. C 285 E z 21.10.2010, s. 53.
[2] Dz.U. C 296 E z 2.10.2012, s. 26.

8. Jak wynika z treści pkt 5 i 6 preambuły, na forum Unii Europejskiej od dość dawna podejmowane są działania mające na celu zintensyfikowanie oraz

skoordynowanie przedsięwzięć służących zapobieganiu i zwalczaniu wszelkiego rodzaju przemocy wobec kobiet. Unia nie przyjęła jednak – jak dotąd – żadnych wiążących aktów prawnych poświęconych wyłącznie tym kwestiom. Komentowana dyrektywa wprowadza natomiast szczególne środki ochrony również dla ofiar takich czynów, pod warunkiem że dokonana w odniesieniu do nich indywidualna ocena wykaże, iż niezbędne jest udostępnienie im, jeśli sobie tego życzą, takich środków. Szerzej komentarz do art. 22–24.

9. Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 18.12.1979 r., którą Polska ratyfikowała w dniu 18.07.1980 r. (Dz.U. z 1982 r. Nr 10, poz. 71, zał.), określenie „dyskryminacja kobiet" ujmuje jako oznaczające „wszelkie zróżnicowanie, wyłączenie lub ograniczenie ze względu na płeć, które powoduje lub ma na celu uszczuplenie albo uniemożliwienie kobietom, niezależnie od ich stanu cywilnego, przyznania, realizacji bądź korzystania na równi z mężczyznami z praw człowieka oraz podstawowych wolności w dziedzinach życia politycznego, gospodarczego, społecznego, kulturalnego, obywatelskiego i innych" (art. 1). Zobowiązuje ona państwa do podjęcia wszystkich niezbędnych kroków na rzecz eliminacji jakiejkolwiek dyskryminacji kobiet (art. 2), w tym mających doprowadzić do:

„a) zmiany społecznych i kulturowych wzorców zachowania mężczyzn i kobiet w celu osiągnięcia likwidacji przesądów i zwyczajów lub innych praktyk, opierających się na przekonaniu o niższości lub wyższości jednej z płci albo na stereotypach roli mężczyzny i kobiety;

b) zapewnienia, aby wychowanie w rodzinie wyrabiało właściwe rozumienie macierzyństwa jako funkcji społecznej oraz poczucie wspólnej odpowiedzialności mężczyzn i kobiet za wychowanie i rozwój ich dzieci przy założeniu, że wzgląd na dobro dzieci ma zawsze podstawowe znaczenie" (art. 5).

Konwencja wskazuje również (art. 6) na konieczność podejmowania działań, także ustawodawczych, mających na celu likwidację wszystkich postaci handlu kobietami oraz ciągnięcia zysków z ich prostytucji (zob. też m.in. K. Sękowska-Kozłowska, *Kontrola implementacji Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW)*, „Problemy Współczesnego Prawa Międzynarodowego Europejskiego i Porównawczego" 2009/7, s. 121 i n.; A. Pietryka, *Ściganie przestępstwa zgwałcenia. Aspekty dogmatyczne i praktyczne*, Warszawa 2023, s. 29 i n.; K. Federowicz, *Przesłuchanie małoletnich i ofiar przestępstw seksualnych*, Warszawa 2020, s. 41 i n.).

Państwa członkowskie, w tym Polska, od 16 listopada 2015 r. są zobowiązane do stosowania przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw. Mimo to polskie regulacje prawne nie spełniają jej wszystkich wymogów. Komentarz do przepisów tego aktu jest wskazówką, jak je zmienić, aby tę zgodność osiągnąć.

Unormowanie uprawnień i umożliwienie ofiarom przestępstw korzystania z nich w praktyce – co wielokrotnie podkreślano w dyrektywie – służy łagodzeniu bezpośrednich skutków przestępstwa, a przede wszystkim przeciwdziałaniu dalszym, pośrednim jego następstwom, które są efektem niewłaściwego traktowania ofiar i lekceważenia ich potrzeb (wiktymizacja wtórna), oraz zapobieganiu aktom zastraszania i zemsty ze strony sprawców i ich otoczenia społecznego, mających często postać zachowań przestępczych.

Drugie wydanie publikacji uwzględnia zmiany wprowadzone m.in. ustawami:
- z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw, która określa szczególne środki ochrony przeciwdziałające zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i szczególne środki ochrony małoletnich;
- z 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw wprowadzającą zapisy mające chronić przed wtórną wiktymizacją pokrzywdzonych i zapobiegać jej.

Publikacja będzie przydatna dla prawników praktyków (adwokatów, sędziów, prokuratorów), funkcjonariuszy Policji, kuratorów, pracowników administracji samorządowej, organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli nauki zajmujących się sprawami ofiar przestępstw.

Ewa Bieńkowska (1950–2018) – doktor habilitowana nauk prawnych, profesor Uniwersytetów Warszawskiego i Opolskiego oraz Europejskiej Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Warszawie; specjalistka z zakresu wiktymologii i mediacji; autorka ponad 200 monografii, artykułów i recenzji. O prawa ofiar przestępstw walczyła zawsze niezłomnie i bez wahania.

Lidia Mazowiecka – doktor nauk prawnych; prezeska Fundacji Pomocy Ofiarom Przestępstw; prokuratorka w stanie spoczynku; autorka lub współautorka licznych publikacji wiktymologicznych.

Obie były członkiniami Zespołu Doradców do spraw Ofiar Przestępstw przy Prokuratorze Generalnym.

9788383900612 W02P01

ZAMÓWIENIA:
INFOLINIA: +48 801 044 545
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8390-061-2
9 788383 900612

Fundacja POMOCY Ofiarom przestępstw

CENA 279 ZŁ (W TYM 5% VAT)